

ENTREVISTA AMB JUAN VÀZQUEZ I MENDIETA

DIRECTOR DE L'ESCOLA DE NATURA DE L'ARC DE SANT MARTÍ
I COORDINADOR DE LES JORNADES DEL MONTSEC

(ciència)- *Al seu parer, quines són les amenaces més directes que pateix el Montsec com a espai natural a salvaguardar?*

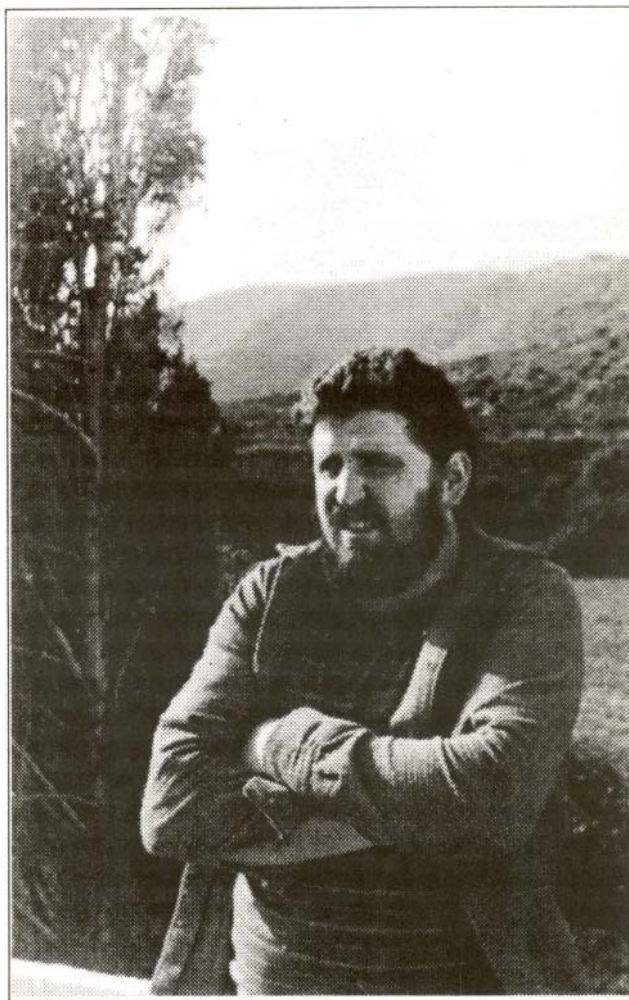
- Diferents són les amenaces que pateix el Montsec, però d'alguna manera voldríem, per ordre d'importància, assenyalar-ne les següents:

- 1.- El traçat d'una carretera que passaria pel congost verge de Montrebei.
- 2.- La tala indiscriminada del bosc.
- 3.- L'obertura de pistes forestals.
- 4.- La pèrdua progressiva per desatenció del patrimoni arquitectònic (esglésies i construccions del romànic dels segles XI i XII).
- 5.- Les urbanitzacions que es realitzen sense cap mena de criteri arquitectònic pel que fa al paisatge on són construïdes.

(ciència)- *Segons vostè, quines són les raons per a l'obertura de la carretera que ha de malmetre el congost de Montrebei?*

- Bé, inicialment es tracta d'interessos d'ordre econòmic i polític. Amb la construcció de la carretera del Doll (que va de Camarasa a Tremp), el pas per la Vall d'Àger s'obvia, amb la qual cosa la Vall d'Àger se sent discriminada en perdre una via de comunicació obligada. En aquest sentit, cal dir que inicialment la carretera del Doll fou construïda pel MOPU i que, un cop finalitzada, fou traspasada a la Generalitat de Catalunya. La carretera del Doll presenta diferents irregularitats, entre les quals en destaca una: el no acompliment del projecte oficial pel que fa al seu traçat, la qual cosa va motivar que l'ajuntament d'Àger interposés un recurs, que va guanyar, el qual obligava la Generalitat, un cop transferida, a refer el traçat segons el projecte inicial tal i com havia estat aprovat. A partir d'aquí, negociacions entre l'ajuntament d'Àger i la Conselleria d'Obres Públiques de la Generalitat varen conduir a un acord segons el qual, a fi de no refer la carretera del Doll, la Generalitat es comprometia a realitzar obres d'infraestructura viària que d'alguna manera convencessin la Vall d'Àger. En aquest sentit, s'hauria d'obrir una carretera nova que enllacés Benabarre amb Àger i que passés pel congost de Montrebei.

(ciència)- *D'alguna manera, amb la construcció del traçat d'aquesta nova carretera, a part de malmetre un dels darrers espais naturals, no sembla pas evident que la depressió que*



pateix la Vall d'Àger s'hagi de considerar resolta. Hi existeix algun projecte alternatiu?

- Entenem que, evidentment, la carretera del Doll ha afectat la Vall d'Àger, però en qualsevol cas aquesta comarca pateix un problema endèmic que cal resoldre amb un plantejament d'abast global. En aquest sentit, considerem que la manera d'aportar solucions a la problemàtica de la Vall d'Àger passa per una millora de les comunicacions ja existents (per exemple, carreteres de Balaguer a Terradets i la N-230 entre Lleida i Benabarre, amb enllaç amb el port i futur túnel de la Bonaigua); per l'aprofitament integral del Montsec, amb la creació d'un parc natural, el qual hauria de possibilitar la creació de les infraestructures necessàries que permetrien a la Vall d'Àger

disposar d'uns ingressos en aquest sentit. Finalment, voldríem esmentar que, com a mal menor, nosaltres proposem un traçat alternatiu al projecte en discussió, que preveu la resolució de l'aïllament actual de la Vall d'Àger mitjançant un túnel que travessaria el Montsec sense malmetre el congost de Montrebei.

(ciència)- *Quin és el tipus de parc natural que ha estat proposat i de quina manera se'n podria beneficiar la Vall d'Àger?*

- La Vall d'Àger pateix una depressió econòmica que ve caracteritzada per una pèrdua demogràfica progressiva. Per tal de posar-hi remei entenem que la creació d'un parc natural podria contribuir pel que fa a una explotació racional del turisme avui no existent (creació d'infraestructures a nivell d'hotels i "càmpings", que, tot respectant l'entorn ecològic, podrien representar una font d'ingressos i de creació de llocs de treball). D'altra part, una solució dels problemes de la comarca passa per inversions que possibilitin una millora dels recursos ja existents (sector ramader i agrícola).

(ciència)- *La campanya actual duta a terme per tal que el Montsec sigui declarat Parc Natural, a part dels objectius inherents, pretén quelcom més?*

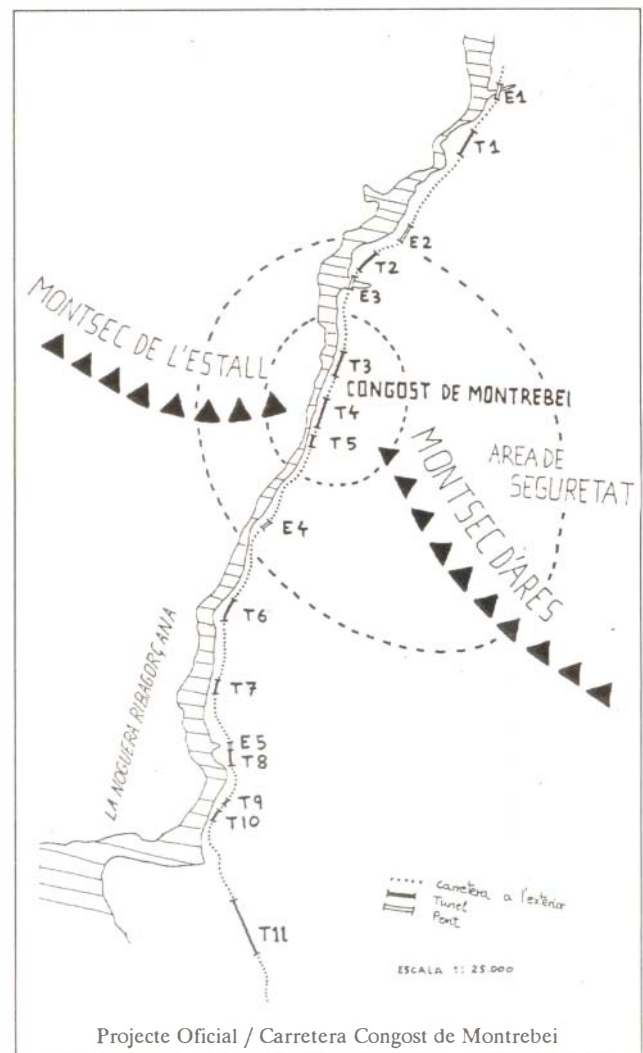
- En primer lloc, pretén assolir que el Montsec sigui declarat Parc Natural per la seva significació. En segon terme, la campanya endegada voldria aclarir el que significa gestionar un parc natural. Tanmateix, també pretenem conscienciar el màxim la població en el sentit que un parc natural és l'únic mitjà disponible actualment que pot garantir una bona gestió i un bon desenvolupament de qualsevol d'aquest tipus d'àrees. La nostra intenció és, també, recordar a l'administració autònoma (Generalitat) el seu compromís de 1983 segons el qual aquesta va endegar un pla per tal que el Montsec fos declarat Parc Natural.

(ciència)- *Quina és la resposta obtinguda d'ençà que vàreu iniciar aquesta campanya de conscienciació?*

- Fins el moment cal remarcar la bona resposta que hem obtingut per part dels ajuntaments, tant dels de la zona afectada com de la resta, pel que fa als objectius assenyalats. En aquest sentit, podríem dir que arreu on hem presentat la problemàtica hem obtingut un ressò positiu. Voldríem esmentar que hem rebut així mateix el suport de nombroses institucions, tant del Principat com de la resta dels Països Catalans.

(ciència)- *Amb quin suport ha comptat aquesta campanya?*

- El pressupost global ha estat de quatre milions de pessetes, xifra que ha permès la realització d'un vídeo professional sobre el Montsec, així com l'edició d'un llibre i de tríptics aclarint-ne la problemàtica. Aquest pressupost ha estat fins el moment actual cobert en un 50% pels ajuts de diferents ajuntaments, per l'IEI (Institut d'Estudis Ilerdencs), i per l'aportació de la Fundació Roca i Galés,



entre d'altres que hi han col·laborat.

(ciència)- *Quina ha estat la resposta de les diferents administracions pel que fa a la declaració del Montsec com a Parc Natural?*

- En relació a aquest aspecte, hauríem de manifestar una plena manca de sensibilitat de les institucions oficials. Tots sabíem que les antigues administracions poc interès podien mostrar en relació a la conservació dels darrers indrets naturals que encara existeixen al país. Però, en qualsevol cas, no entenem que actualment la situació sigui la mateixa. Com a exemple, podríem esmentar el cas de Montserrat, declarat Parc Natural per l'administració catalana arran de la destrucció del bosc per les flames, i on ara ha estat creada una guarderia forestal per a la conservació d'aquesta zona. En aquest sentit, voldríem dir que els màxims agressors de la natura són (i això sembla un contrasentit) les Conselleries d'Agricultura i Obres Públiques de la Generalitat. La primera, per dur a terme el traçat d'una carretera que destrueix la part més íntegra del Montsec com a espai natural, i la segona, per inhibir-se de la seva responsabilitat pel que fa a protecció i gestió de la natura d'un patrimoni que és de tots.